

[Jørgen Gram.]

billigere, dels — og særlig — for derigennem at faa den enkelte til at udvise størst mulig Agtpaaivenhed for at undgaa Brandkatastrofer. Men naar Talen er om Krigsskade, er den enkelte jo ganske uden Mulighed for at gøre noget fra eller til, og der kan for den skadelidte under de forhaandenværende Omstændigheder i alt Fald kun være Tale om Tab. Af den Grund burde Selvrisikoen helt bortfalde.

Der er desuden en Ulighed i Bestemmelserne paa dette Punkt. Medens der ved Erhvervsløse er en Selvrisiko paa 5 pCt. af den ramte Genstand, har skadelidte ved privat Indbo 3 pCt.s Selvrisiko af hele Forsikringen, ved Landbrugets Løsøre 1½ pCt., paa Landbrugsjord 1 pCt.; dog ikke ud over 200 Kr., og ved Luftledningsanlæg 200 Kr.; paa Bygninger er der intet Fradrag.

Nu kan det siges, at naar der ved en større Skade paa f. Eks. 100 000 Kr. fradrages højst 5 000 Kr., bliver dog dette Fradrag kun en lille Part, som kan bæres. Ja vel, men det er alligevel for meget, og ved mindre Skader i Forhold til hele Forsikringen ændrer Billedet sig til det værre, idet den procentvise Selvrisiko af hele Forsikringen fradrages først, selv om det er en mindre Skade. Det har bevirket, at der i Sønderjylland er en Mængde skadelidte, som ved denne Bestemmelse er blevet ubehageligt overrasket derigennem, at de enten slet ingen Erstatning har faaet eller kun Erstatning for en meget lille Del af Skaden. Den Trøst, at Selvrisikoen af hele Forsikringen kun fradrages een Gang, er meget ringe, idet der dog yderst sjældent, maaske aldrig, er sket Skade paa samme Sted mere end een Gang.

For at forebygge, at der bliver en overvældende Mængde Erstatningssager for Bagateller, er der sat den Bestemmelse ind i visse Love, at Skader f. Eks. under 50 Kr. godtgøres ikke. Dette er rigtigt, og jeg synes, at denne Bestemmelse ogsaa burde med i Loven om Krigsforsikring for Bygninger, da der ingen Mening er i, at en enkelt Vinduesrude skal erstattes.

Det er nødvendigt at paapege, at skadelidte ofte faar Tab, der falder ind under flere forskellige Krigsforsikringslove. Derved fradrages ikke blot den i een Lov fastsatte Selvrisiko, men Beløbene i samtlige de paagældende Loves Bestemmelser paa dette Punkt lægges sammen, og der fremkommer derved en betragtelig Sum, hvad der synes mig urimeligt.

Jeg har liggende for mig en Skadesopgørelse paa 990 Kr. fra en Enke, der

langt fra er velhavende. Den falder ind under den Skade paa Landbrugsjord og Landbrugets Løsøre, som skal vurderes. Enken fik ikke en Øre; Skaden faldt ind under Selvrisikoen. Dette føles som en Uret, idet en større Forsikring langt fra altid falder sammen med tilsvarende privat Formue.

Men det føles endnu mere mærkeligt, naar to forsikrede med samme Skade har ulige forsikret, idet den ene har sin Forsikring ført *à jour*, medens den anden har mere eller mindre underforsikret, hvad desværre mange har. I det Tilfælde vil den underforsikrede ved en mindre Skade faa meget større Skadeserstatning end den, der har forsikret fuldt ud, skønt denne sidste derved er med til at betale en langt større Præmie til de fælles Skader end han, der har forsikret under Værdien.

Maa jeg i denne Forbindelse spørge den højtærede Handelsminister, om det ikke kunde være betimeligt f. Eks. gennem Kommunalbestyrelserne at virke hen til, at alle har deres Forsikringer ført *à jour*. Ingen i Samfundet er tjent med, at det efter Skadesopgørelser skal vise sig nødvendigt at foranstalte offentlig Indsamling til Fordel for underforsikrede skadelidte.

I øvrigt tillader jeg mig at paapege, at Landsdelene rammes tilfældigt og ganske ulige; men som Følge af den geografiske Belliggenhed vil de sønderjyske Landsdele vel nok stadig være mest udsat. En mig villigst af den paagældende Krigsforsikring overladt Opgørelse viser, at til Dato er af de 634 Skader for Landbrugsjord og Landbrugets Løsøre de 295, altsaa omtrent Halvdelen, faldet i Sønderjylland og kun 339 i hele det øvrige Land. Dette viser, at snævre Omraader kommer i særlig Grad ud for Ulykker og Tab, medens det dog burde være Mening, og er Mening, at udligne Tabene mest muligt.

Jeg henstiller til den højtærede Handelsminister om muligt at give Oplysninger om Krigsforsikrings Forløb og faa indført de relativt smaa Ændringer, som jeg har omtalt, og helst med tilbagevirkende Kraft. Det er kun et Kontorspørgsmaal, og bedre sent end aldrig.

Der er saa endnu et Forhold, jeg vil nævne. Ved Brandskader paa Bygninger o. lign. skal der først optages Politirapport, forinden skadelidtes Tabsopgørelse kan gøres færdig og skadelidte kan faa at vide, hvor mange Penge de egentlig har at raade over. Nu er Politiet i Forvejen overbebyrdet, og jeg er vidende om, at der i et enkelt Tilfælde ved en stor Skade gik en hel Maaned tabt